

L'objectiu d'aquest recurs, que està estructurat en dues parts, és informar sobre sobre les **obligacions i les responsabilitats dels membres de les juntes directives de les associacions, segons la regulació del Llibre III del Codi Civil de Catalunya.**

La societat en general i el Tercer Sector en particular som conscients que una gestió transparent de les associacions i de les fundacions d'aquest país resulta imprescindible per poder tenir credibilitat i guanyar-nos la confiança de les persones associades, beneficiàries, del voluntariat, les entitats, administracions i empreses amb les quals ens relacionem.

Aquesta transparència i bon govern de les entitats no lucratives esdevenen un dels seus actius més importants i en tot cas, són imprescindibles per a l'enfortiment de tot el Tercer Sector. En aquest sentit, **resulta fonamental informar i formar els membres de les juntes directives sobre les actuacions i els comportaments que se'ls exigeixen.**

Sobre la dualitat de persones: jurídiques i físiques

És evident que **les associacions** tenen una personalitat jurídica pròpia diferent de la que puguin tenir els associats o els fundadors, però també ho és que, com a persones jurídiques, **necessiten de l'existència de persones físiques que la representin i que actuïn en el seu nom.**

La realització d'aquests actes o la seva omissió, quan són necessaris, és l'origen del naixement de les obligacions i en conseqüència també del naixement de les seves possibles responsabilitats legals.

Les associacions, en tant que persones jurídiques, poden ésser titulars de drets i obligacions, sempre i quan aquests siguin compatibles amb llur naturalesa, podent adquirir i posseir béns mobles i immobles, i administrar i alienar béns per qualsevol títol vàlid en dret, d'acord amb el que estableix l'ordenament jurídic.

La problemàtica es planteja a l'hora de determinar i delimitar les seves responsabilitats i en quin moment aquesta responsabilitat afecta l'associació o afecta de manera personal un membre de la junta directiva.

La representació de les associacions

La representació de les associacions correspon a la junta directiva i aquesta representació es fa efectiva per mitjà del president, o en el seu defecte de la persona que el substitueixi o dels membres que estableixin els estatuts.

La representació de l'associació s'estén a tots els actes compresos en llurs finalitats estatutàries, amb les limitacions que es puguin establir per llei o que es recullin als estatuts de l'entitat.

Cal dir també que d'acord amb el que s'estableix al [Llibre III del Codi Civil de Catalunya](#) **la junta directiva pot nomenar apoderats generals o especials** que no cal que en formin part, amb funcions mancomunades o solidàries. Per poder delegar algunes de les seves funcions, la junta directiva ha de tenir en compte **dues limitacions:**

- La primera és que els estatuts de l'associació no prohibeixin de manera expressa la possibilitat d'aquesta delegació. Si els estatuts no diuen res, la regla general és que sí que es poden delegar algunes de les funcions de la junta directiva.
- La segona limitació fa referència a determinades facultats que per llei no tenen permesa la seva delegació. En el cas de les associacions, no són delegables la formulació dels comptes ni els actes que hagin d'ésser autoritzats o aprovats per l'assemblea general.

Òrgan col·legiat i Adopció d'acords

Les juntes directives són òrgans que tenen un caràcter col·legiat. Això vol dir que han d'estar **compostes per un mínim de tres persones** que han de ser designades en l'acte de constitució de l'entitat o d'acord amb els estatuts.

Aquestes persones que constitueixen la junta directiva **han de tenir la condició d'associat i han de tenir capacitat** per exercir llurs drets socials.

Dins d'aquest òrgan de caràcter col·legiat, ha d'haver-hi **almenys una persona amb el càrrec de president i una altra amb el de secretari**. D'altres càrrecs com el del tresorer o el de la vicepresidència són molt habituals a les entitats però no són obligatoris.

Les persones inhabilitades d'acord amb la legislació concursal no poden ésser membres de l'òrgan de govern d'aquelles entitats que duen a terme una activitat econòmica mentre no hagi finit el seu període d'inhabilitació.

Quant a l'adopció dels seus acords, aquests s'adopten per **majoria simple** dels assistents o representats en la reunió, si bé la llei i els estatuts poden exigir, per a qüestions determinades, un vot favorable més qualificat.

Els membres de la junta directiva que, per raó d'un **conflicte d'interessos** amb l'associació, no puguin votar un determinat punt de l'ordre del dia no es computen als efectes d'establir la majoria necessària per adoptar l'acord, llevat que aquest tingui per objecte la resolució d'un procediment sancionador, la destitució de la persona afectada com a membre de l'òrgan de govern o l'exercici de l'acció de responsabilitat contra ella.

L'acceptació i la gratuïtat del càrrec

El càrrec de membre de junta directiva cal que sigui acceptat expressament i que aquesta acceptació del càrrec s'inscrigui al registre. Els membres de la junta no entren en funcions fins que no es produeix la seva acceptació.

A diferència d'allò que passa amb els administradors d'empreses mercantils, **els membres de les juntes directives no poden ser retribuïts per l'exercici del seu càrrec**, que s'ha d'exercir gratuïtament (a diferència del que estableix la normativa estatal que sí que permet que els membres de la junta directiva d'una associació puguin cobrar per l'exercici del càrrec). Aquest aspecte és rellevant a l'hora, per exemple, d'assimilar -com fa una part de la doctrina- la seva figura a la figura del mandatari i a la diferent valoració que els tribunals poden fer de la seva responsabilitat en funció de si el mandat és o no retribuït.

Existeix, no obstant, la **possibilitat que el membre de la junta sigui retribuït per tasques diferents de les pròpies de l'exercici del seu càrrec**.

Aquesta possibilitat està limitada en el sentit que s'ha d'establir sempre dins d'una relació contractual, incloent-hi les de caràcter laboral i d'altra banda, cal que el nombre de membres de la junta directiva que percebin qualsevol tipus de retribució de l'associació no superin la meitat del total de membres que l'integren.

La impugnació dels acords

Els acords de la junta directiva que infringeixen la llei o els estatuts o que lesionin l'interès de l'associació es poden impugnar. Cal dir però, que la ineficàcia dels acords, les decisions o els actes no afecta els drets que terceres persones puguin haver adquirit de bona fe.

Les **persones legitimades per impugnar els acords, les decisions i els actes contraris a la llei**, són les següents

- Els membres de l'òrgan que els ha adoptat
- Els membres de l'òrgan de govern de la persona jurídica
- Les que hi tinguin un interès legítim

Les **persones legitimades per impugnar els acords, les decisions i els actes contraris als estatuts o lesius de l'associació**, són les següents:

- Els membres de l'òrgan que els ha adoptat que hagin fet constar en acta llur oposició, estiguessin absents o hagin estat privats il·legítimament del dret de vot.
- Els membres de l'òrgan de govern, respecte als acords adoptats per qualsevol altre òrgan deliberant o executiu de la persona jurídica.
- En les persones jurídiques que tinguin un òrgan deliberant, els membres d'aquest òrgan, respecte als acords adoptats pels òrgans executius. En aquest cas, els estatuts poden establir que la impugnació hagi d'ésser promoguda per un nombre mínim de persones, no superior al 10% del nombre total d'integrants de l'òrgan, o que abans de la impugnació judicial s'hi hagi de pronunciar el mateix òrgan deliberant.

L'acció d'impugnació dels acords, les decisions i els actes contraris a la llei **caduca** quan han transcorregut **sis mesos**, i la dels contraris als estatuts o lesius de l'interès de la persona jurídica, quan han transcorregut **quaranta dies**.